

Sport a (nejen) pracovní právo

Editor
JAN PICHRT

Wolters Kluwer

Fotbal a hokej výkonem závislé práce s přihlédnutím k německé úpravě

Football and hockey as the performance of dependent work in regard to German tradition

doc. JUDr. Martin Štefko, Ph.D.¹⁶⁴

1 Úvod

Nejpozději od poloviny 80. let minulého století lze i v české společnosti sledovat masovou komercializaci kolektivních sportů jako je fotbal či hokej.¹⁶⁵ Dnes více než kdy dříve existuje vedle amatérských sportovců celá řada poloamatérů a profesionálů, kteří výkonem sportovní činnosti tráví podstatnou část dne a částečně či zcela si takto vydělávají na živobytí. Přestože profesionální fotbalisté či hokejisté v návaznosti na ujednání se sportovním klubem nemohou poskytovat své (sportovní) služby ostatním klubům;¹⁶⁶ jsou vázáni velmi podrobnými pokyny klubu (trenéra) týkajícími se sportovní přípravy (v některých případech například i včetně pití a stravy), místa sportování, doby zápasů a přestávek, přepravy na určené místo (společná přeprava z důvodu lepší koncentrace atd.); musí velmi úzce spolupracovat s ostatními sportovci (včetně chování); je jejich povinností se podřídit týmové hře pod vedením trenéra¹⁶⁷ a konečně podrobení disciplinární odpovědnosti za porušení pravidel a pokynů stanovených klubem (včetně sankcí ukládaných příslušným sportovním svazem), pochybuje česká judikatura o jejich závislém postavení zaměstnance.¹⁶⁸

Nutno konstatovat, že česká právní úprava zůstala sportu ještě dost dlužna. Oprávněně Nejvyšší soud ČR v jednom ze svých rozsudků konstatoval: „*Sportovec je zde jen v závislém postavení; je do jisté míry zbožím, o jehož osudu se rozhoduje*

¹⁶⁴ Autor je docentem na Katedře pracovního práva a práva sociálního zabezpečení Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Tento příspěvek vznikl díky finanční podpoře udělené Grantovou agenturou ČR v rámci standardního projektu Analýza alternativních způsobů řešení sporů v pracovněprávních vztazích (identifikační kód 13-33780S).

¹⁶⁵ K tomu např. Slepíčková, I.: Sport a volný čas, 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005.

¹⁶⁶ Což ovšem není jev příznačný pouze pro tyto dva sporty. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2306/2008. K prvostupňovému rozhodnutí např. zde <http://www.stolnitenis.cz/doc/200606topspin.pdf> (Cit.: 27. 5. 2014).

¹⁶⁷ Srov. Križan, L.: Mal by mať profesionálny futbalista na Slovensku postavenie zamestnanca? In: Bulletin slovenskej advokácie, č. 3, 2009, str. 28–29.

¹⁶⁸ Srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Afs 16/2011 ze dne 29. listopadu 2011 a sp. zn. 2 Afs 22/2012 ze dne 1. srpna 2012.

zaměstnání. Současnou českou právní úpravu nelze z hlediska regulace profesionálního sportu považovat za vyhovující. S ohledem na počet profesionálních sportovců, ale i na objem finančních prostředků v profesionálním sportu, zdravotní rizika a další aspekty související s profesionálním sportem by měl zákonodárce věnovat této oblasti větší pozornost. Představitelné je přijetí upraveného řešení inspirované německou úpravou – jestliže se sportovec výslovně nedohodne jinak a koná úplatně (tedy nikoliv jako amatér) po delší čas sportovní činnost, přičemž je při jejím výkonu vázán pokyny druhého, pak se má za to, že byla sjednána pracovní smlouva.²³² Účast na marketingových akcích a v reklamě, stejně jako úhrada cestovních nákladů za podaný sportovní výkon nezakládají pracovněprávní vztah, na druhou stranu však ani jeho současnou paralelní existenci nevylučují.

Abstract

This article deals with collective sport activity performed in the manner understood as the performance of dependent work. It is based on rich German legal tradition, which has been crystalized in both sports, mentioned in the headline, for decades. Giving a number of German cases, it is clear that Czech football's and hockey's clubs have to change their practice and start to obey Labour Law provisions.

²³² Srov. rozsudek LAG Sachsen-Anhalt ze dne 30. 9. 1997, sp. zn. 4 Ta 167/97, AuR 1998, str. 489 a dále Däubler, W; Hjort, J. P.; Hummel, D.; Wolmerath, M. (eds.) *Arbeitsrecht, Individualarbeitsrecht mit kollektivrechtlichen Bezügen*, Handkommentar, 1. vyd., Baden-Baden, Nomos, 2008 a tam uvedená literatura.